

Aan: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Mevrouw E. Rommel
Per mail: [REDACTED]

Betreft: Reactie op concept-Regionale Veenweiden Strategie 1.0 Noord-Holland
Contactpersoon: [REDACTED], [REDACTED]
Datum: 25 juli 2022

Geachte mevrouw Rommel,

Hierbij geeft de stuurgroep van Klimaatslimboeren op Veen graag feedback op de concept Regionale Veenweide Strategie Noord Holland 1.0 (RVS 1.0). Klimaatslim Boeren op Veen is een samenwerkingsverband van de waterschappen HDSR en AGV met de agrarische Coöperatie Rijn, Vecht en Venen en Vereniging Rijn, Gouwe Wiericke die in het Groene Hart poldergewijs en van onderop verkenningen voor en de uitvoering van maatregelen gericht op m.n. bodemdaling/CO₂reductie organiseert. Inmiddels maken Hoogheemraadschap van Rijnland, agrarische collectief Noord-Holland Zuid, LTO en uw provincie ook deel uit van dit netwerk. We reflecteren dus vanuit onze praktijk op de concept RVS 1.0 met het oog op een duurzame toekomst van het veenweidegebied mét melkveehouders in Noord-Holland.

Hoofdpijnen

We onderschrijven dat gebiedspartners samen moeten leren en werken aan klimaat- en bodemdaling én toekomst voor landbouw en natuur. Nieuwe inzichten en kennis vragen doorlopend om integratie en aanpassing. Maatwerk per polder is van belang. De strategie in deze RVS 1.0 van “weten, leren en experimenteren” sluit daarom ons inziens goed aan op de opgaven in het veenweidegebied. En de strategie komt grotendeels overeen met onze aanpak: poldergewijs en al lerende doen.

We herkennen de uitgangspunten en hechten vooral belang aan het uitgangspunt duurzame melkveehouderij. Het lijkt om handig dat drie programmalijnen Kennis en innovatie, Toekomst watersysteem en Gebiedsprocessen overeenkomen met de Utrechtse RVS. Echter geeft u vooral een beschrijving van hoe het nu gaat en geen doorkijk op verdere ontwikkeling. Uiteraard zijn we blij dat Klimaatslim Boeren op Veen wordt genoemd als initiatief. En dat voor enkele gebiedsprocessen Impulsgelden zijn gereserveerd. Op termijn bent u bereid om nieuwe landschapsvormen te gaan accepteren om doelen te behalen. Het proces dat daarbij gezamenlijk doorlopen zal moeten worden gericht op óók een duurzame melkveehouderij, vraagt veel (kennis)uitwisseling, vertrouwen en aanpassingsvermogen en een gevulde instrumentenkoffer.

Aandachtspunten programmalijnen:

- Kennisontwikkeling en innovatie (2.8): Wij vragen ons af hoe u de brug wilt gaan slaan tussen landelijke kennislijnen en onderzoeken en gebiedsgerichte praktijkkennis en -ervaring binnen de provincie Noord-Holland (en het Groene Hart).

- Robuust en klimaatbestendig watersysteem (2.9): We gaan er van uit dat de waterschappen in hun reactie inhoudelijk in zullen gaan op de programmalijn). De samenwerking met en inzet van waterschappen is cruciaal bij de keuze van bodem – en watermaatregelen en toekomstbestendig waterbeheer. U verwijst alleen naar landelijke programma's. wat wordt uw rol hierin?
- Samenwerking in (integrale) gebiedsprocessen (2.10): Onze oproep is om de focus op doen te houden, ondanks dat nog niet alles bekend is. Er is een risico op (te)veel gepraat óver de uitvoering totdat er meer duidelijk is (andere doelen, schaalniveaus) - neem risico en leer ervan. Verder gaat u niet in op verdienmodellen om boeren concreet perspectief te kunnen bieden, wat uw rol bij de ontwikkeling daarvan is en waar dat een plek gaat krijgen in of naast de RVS 1.0. Wat we ook missen zijn contouren van organisatie van de uitvoering. U benoemt alleen lopende gebiedsprocessen die van onderop zijn ontstaan. Hoe gaat u in gesprek met gebieden? Onze oproep is om als provincie Noord-Holland het voortouw te nemen in het organiseren van de benodigde kaders, een gevulde en toegankelijke instrumentenkoffer, het helpen opvangen van risico's en faciliteren van de gebiedsprocessen. Zeker in het Noord-Hollands deel van het Groene Hart waar nog veel in gang gezet moet worden.

Aandachtspunten financiering, instrumenten en communicatie:

- Houdt rekening met voldoende budget om te komen tot uitvoering en voor marktontwikkelingen (inflatie, materiaalkosten, markt). Zo moet ook het governance vraagstuk per polder uitgewerkt worden. Ontsluit de financiering zo laagdrempelig mogelijk. Hoe gaat u financiering organiseren voor nieuwe polderinitiatieven? Wat is uw visie op de eigen bijdrage aan maatregelen van boeren?
- Bij 3.3. gaat u wel in op het belang van diverse doelgroepen om feedback te vragen, maar geeft geen doorkijk op hoe na vaststelling communicatie/participatie vorm kan gaan krijgen.
- Wat betreft het instrumentarium vinden wij het belangrijk om o.a. bodem-, water- en klimaatdiensten verder te ontwikkelen en ervaring mee op te doen. Het nieuwe GLB, met ANLb en ecosysteemdiensten en provinciale subsidieregelingen zullen maar een deel van de puzzel voor "verdienvermogen" van boeren zijn. Of en hoe wilt u inzetten op CO2-credits?
- Wat betreft het eventueel voorwaarden stellen aan verkochte grond is de oproep om te blijven kijken naar de doelen in die polder. Ga niet té rigide eisen stellen aan beschikbaar stellen van grond die de totale "polderpuzzel" kunnen gaan frustreren. Dit vraagt om een goede grondstrategie die gedragen wordt door de verschillende partijen.

U noemt geen concrete tussendoelen maar wel de richting van een forse zoektocht met veel partijen. Wij bieden aan om met u mee te denken. Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van deze reactie, dan horen wij dat graag.

Hoogachtend,

Namens de stuurgroep Klimaatlim Boeren op Veen,

[Redacted signature]

[Redacted name]

coördinator